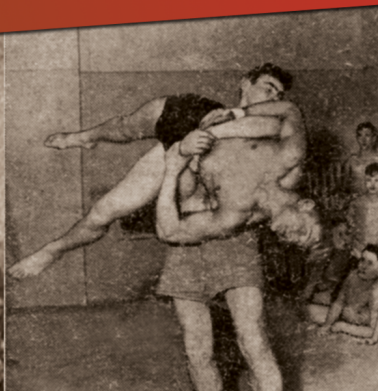

З МУЗЕЙНОГО
ДОСЬЄ

Григорій Малинко

Старше покоління харків'ян називало його «людиною з легенди». На фронтах Другої світової він дістав сім поранень, а один осколок застряг біля серця. Проте всупереч невтішним прогнозам лікарів зумів не лише повернутися до повноцінного життя, а й стати учасником усіх післявоєнних змагань із класичної та вільної боротьби, а пізніше – самбо. 9 разів ставав чемпіоном серед борців України. Не раз посідав призові місця на чемпіонатах СРСР. Григорій Малинко сформував власну систему світогляду та життєвих цінностей, став блискучим тренером та чуйним наставником для цілої когорти послідовників, які й донині успішно презентують український спорт на міжнародній арені.

СИЛАЧ

Народився Григорій Васильович Малинко 25 березня 1920 р. у Харкові. По батьковій лінії родина походила з Балкан. Вона славилася своїми силачами, довгожителами та охоронцями для високоповажних, за деякими даними, навіть царських персон. Дід Григорій прожив 110 років і не мав собі рівних серед односельців за фізичною силою. Батько помер у 97 років. На його вік випала участь у Першій світовій війні, де він зазнав кількох поранень і не раз був нагороджений георгіївськими хрестами, але за більшовицького режиму про це не згадував. У 70-річному віці був змушений шукати підробітку, бо одержував мізерну пенсію. Мав неабияку силу, працював на бійні. Одним ударом намертво клав худобу. Григорій мав батькову вдачу, хоча любив повторювати: «Батько був слабкішим за діда, а я не рівня батькові». Григорій Малинко ріс здоровим, метким і сміливим хлопцем. Навчався в загальноосвітній школі. Після закінчення семирічки з 1935 до 1938 рр. працював токарем на Харківському електромеханічному заводі, одночасно навчався у фабрично-заводському училищі. Знання Григорію давалися легко, а у вільний час

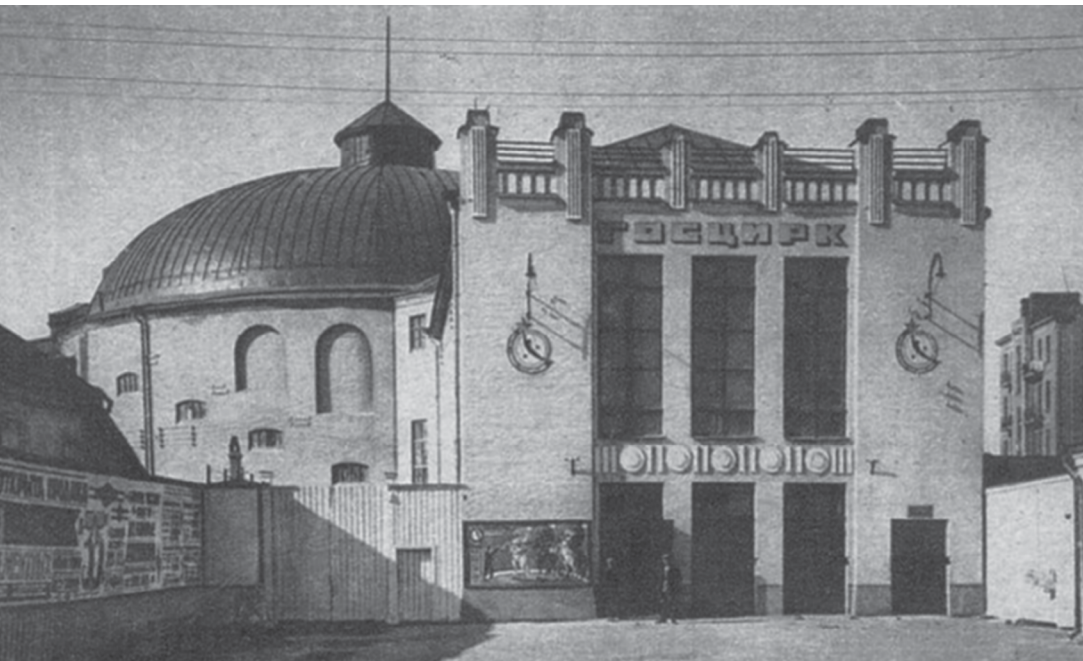
хлопець був обов'язковим учасником усіх кулачних боїв, що становили невіддільну частину життя фабричної Журавлівки (передмістя Харкова).

Здібного до спорту підлітка вчасно помітив відомий на той час тренер Станіслав Марцинюк. Природну силу, азарт та пристрасть до боротьби вчитель зміг направити у спортивне русло. Тренування стали початком шляху, який привів Малинка у великий спорт – незвичайний світ емоцій, переживань, карколомних тріумфів і драматичних падінь.

Юнак почав професійно займатися класичною боротьбою, невдовзі з'явилися перші перемоги. У 1938 р. він узяв участь у чемпіонаті Харкова одночасно з боксу та боротьби й посів перші місця в обох видах спорту. У 1939 р. Григорій став чемпіоном України з вільної та французької боротьби у напівважкій ваговій категорії.

Того ж року Григорій Малинко закінчив Вищу школу тренерів при Державному інституті фізкультури України, отримав спеціальність тренера з боротьби.

Кремезної статури спортсмен (зріст 180 см, вага 130 кг) Григорій виступав у цирку: жонглював гирями, займався класичною та вільною боротьбою. Директор Харківського цирку Фред Яшинов згадував: «Це були красиві класичні бої. Тисячний натовп, спостерігаючи за рукопашними боями Григорія з Вергулею, Плюсулею, Яном Циганом (вони були професорами французької боротьби), а також ми, професіонали, захоплювалися його технікою. Емоції переповнювали зал...»

м. Харків. [1939 р.]

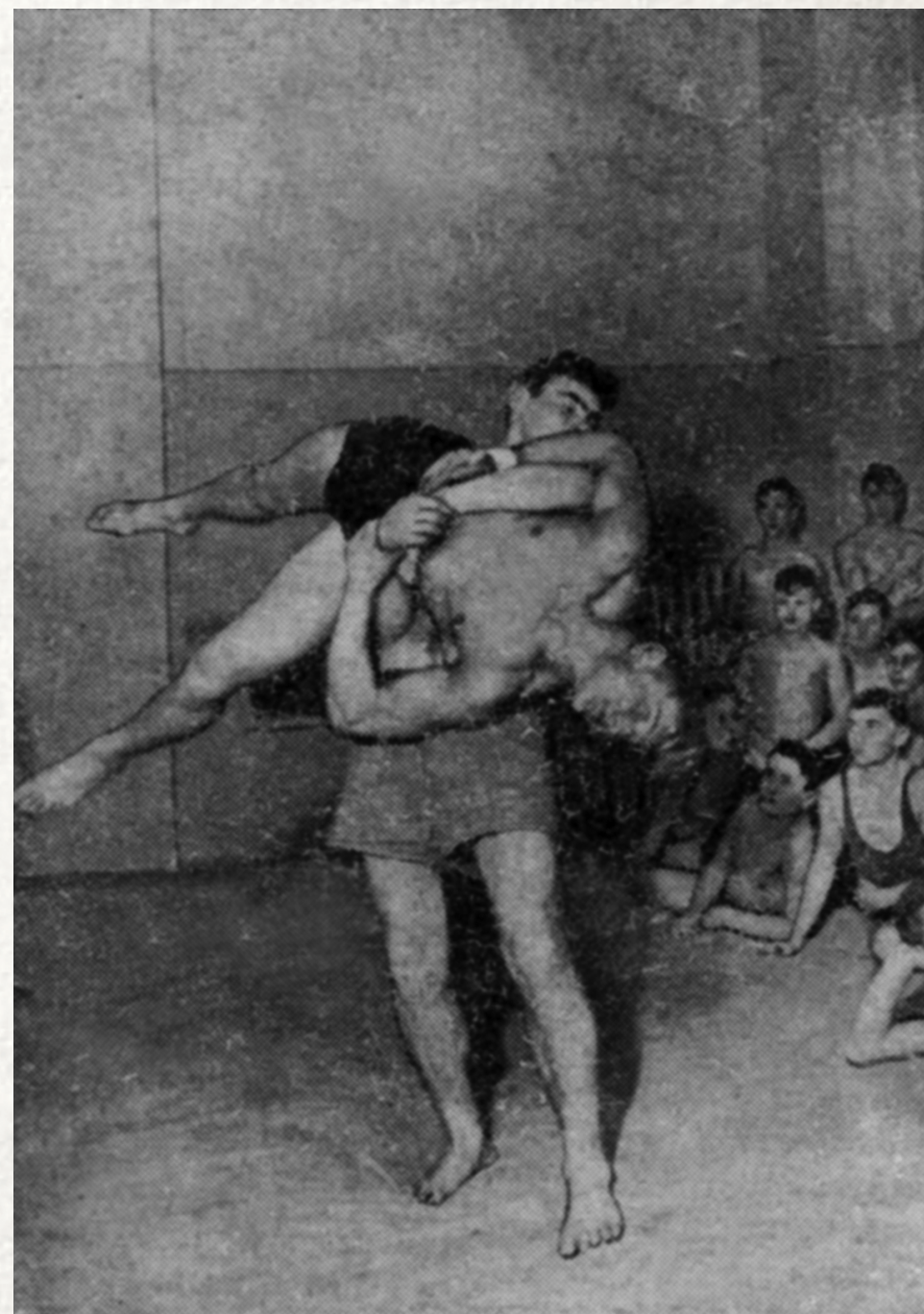
Грамота спортивного товариства «Динамо» про присвоєння Г.В. Малинку звання «Чемпіон "Динамо" України» на змаганнях із боротьби. 10 – 12 листопада 1939 р.

м. Харків. [1939 р.]

м. Харків. [1939 р.]

Газета «Сталінець» від 8 січня 1938 р.
На фото: проведення заняття у секції боротьби спортивного товариства «Сталінець»:
на килимі В.Ф. Щербак і Г.В. Малинко.

Артилерист

У листопаді 1940 р. 20-річного Григорія Малинка призвали на військову службу до лав Робітничо-селянської червоної армії. Одразу відправили на навчання до Харківського училища протитанкової артилерії, яке в квітні 1941 р. перебазувалося до м. Суми.

Курсант Малинко не припиняв своїх тренувань. Тіло, що звикло до важкої ваги, вимагало все більшого навантаження. Григорій умовив командування училища дозволити йому як спортивний тренажер використовувати стару навчальну 76-мм гармату 1902 р. випуску (вага півтори тонни). Він ніби відчував, що невдовзі здобута сила стане в пригоді, адже на порозі стояла війна...

22 червня 1941 р. нацистська Німеччина напала на свого офіційного союзника – Радянський Союз, у складі якого перебувала Україна. Розпочалася німецько-радянська війна.

Курсантів училища почали формувати в бойові підрозділи для комплектування і відправлення на фронт. Григорій став командиром вогневого взводу 76-мм гармат окремого зведеного загону спеціального призначення генерала Олексія Чеснова 40-ї армії Південно-Західного фронту. Перше бойове хрещення підтвердило, що Григорій Малинко наділений не лише винятковою фізичною силою, а й надзвичайною хоробрістю та витривалістю.

У серпні 1941 р. біля с. Бабаківка Білопільського району Сумської області взвод кинули до пекла – проти німецьких танків. Бій був недовгий, але жорстокий. Артилеристи дістали наказ відступати, проте Малинко відмовився його виконувати. Він заявив командирові лейтенанту Леоніду Улешку: «Я залишаюсь! Набоїв вистачає. Можна воювати». Малинко відібрав у заряджальника Івана Федяніна гарматний замок і залишився наодинці із 76-мм гарматою й кількома ящиками набоїв. До пізнього вечора сержант Малинко самотужки стріляв по противнику. Щоб у ворога склалося враження, що вогонь веде ціла батарея, він перетягував важку гармату з однієї вогневої позиції на іншу. На ранок набої скінчилися.

Григорій вирішив відступати... разом із гарматою. Зазвичай півторатонну 76-мм артилерійську зброю тягнуло шестеро коней. Цього разу, зімкнувши мертвою хваткою пальці на скобах чавунної станини, тягнув її 21-річний спортсмен-артилерист, тягнув 17 км розбитим шляхом.

У полку появу Григорія з гарматою бійці зустріли радісними вигуками. По-перше, тому що повернувся товариш, а по-друге, повернувся з гарматою. Кожна одиниця озброєння була на вагу золота. Утім, Малинко одразу заарештували за порушення військової дисципліни: не виконав наказу командира про відступ. Він чекав трибуналу й готувався до найгіршого. Восени 1941-го, у пору важких боїв та масштабних відступів Червоної армії, рішення, від яких залежала доля людини, ухвалювалися оперативно – на п'ятихвилинних штабних засіданнях – і часто на них впливали характер і настрої самих командирів. Через три дні Григорію Малинку повернули ремінь, а незабаром він отримав звання лейтенанта.

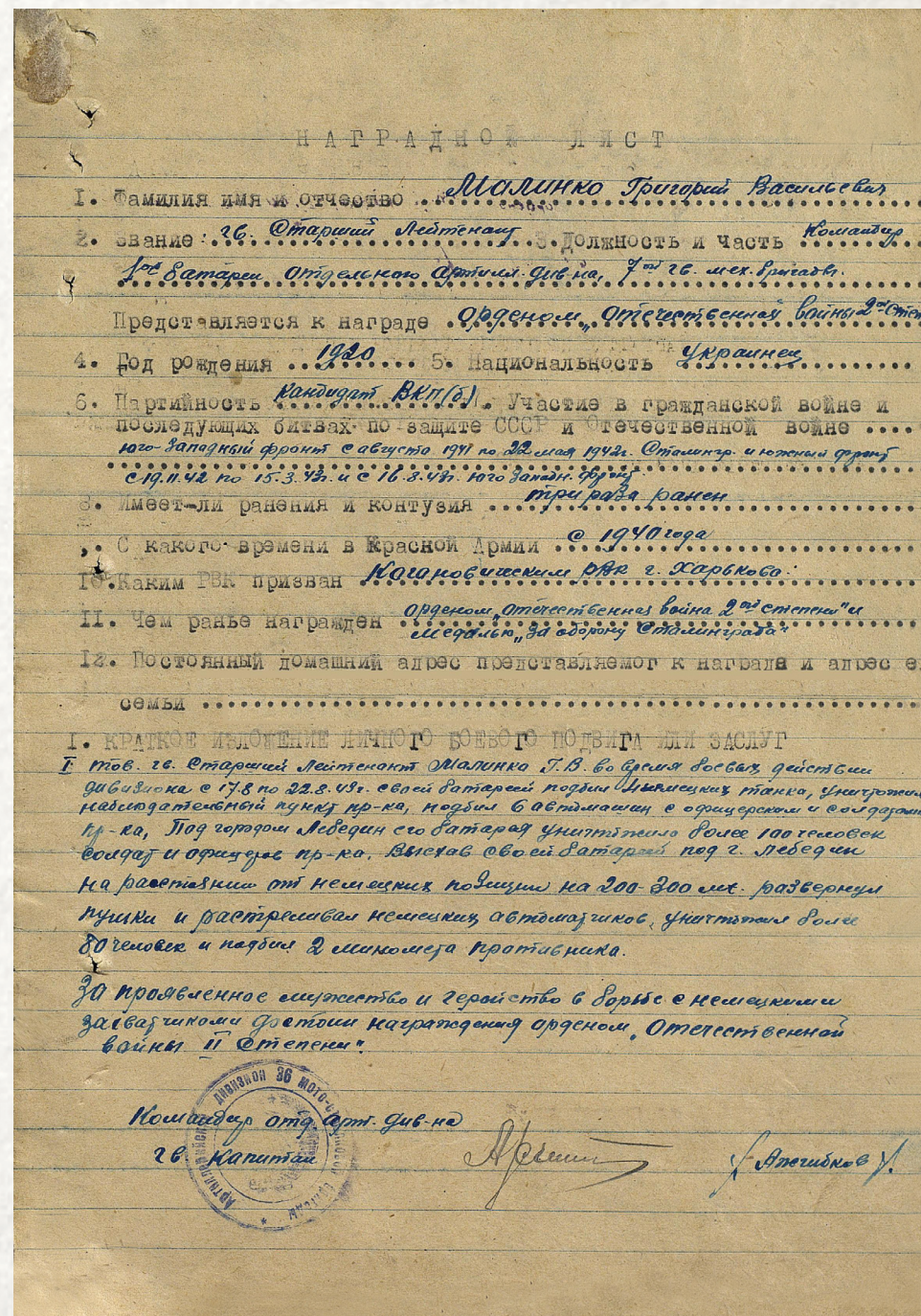

Бій веде артилерія. [1941 р.]

Війна залишила на тілі Григорія незгладимі сліди. Уперше воїн оминув смерть уже на четвертому місяці боїв. Це сталося в жовтні 1941 р. на Сумщині. Через 38 років по війні військовий лікар Анатолій Кравченко так написав у листі до Григорія Васильовича про ті події: «Під селом Клепалі прийшов до тебе на батарею. Німці сильно атакували. Розбили всі гармати. Ми вирішили витягнути одну «сорокоп'ятку» на дорогу, а потім «газіком» змінити позицію... Ти сам її котив. Розрахунку не було, усі загинули. Коли докотилися до дороги й взяли на причеп, один снаряд влучив у ліве заднє колесо машини, й тебе поранило. Уламком розірвало черевний прес. Я наклав пов'язку, поклав у машину, й на трьох колесах ми поїхали. Жалко було дивитися на тебе. Я був упевнений, що загинеш, але хотілося тебе врятувати. Щоб знеболити, зробив тобі укол морфіну. Ти заспокоївся, і ми доїхали до якогось польового госпіталю, де я тебе здав...»

На початку 1942 р. Малинко знову у строю – лейтенант, командир батальйону 434-го стрілецького полку 169-ї стрілецької дивізії 18-ї армії Південного фронту. У січні – лютому 1942 р. воював на території Курської області (Росія). У травні 1942 р. поблизу Харкова Григорій дістав друге поранення: кулі та осколки вп'ялися в ліву руку, праве плече, шию та голову. Три місяці на лікарняному ліжку – і знову на фронт, у саме пекло – під Сталінград (м. Волгоград, Росія).

Наприкінці грудня 1942 р. старший лейтенант Малинко – командир 3-ї батареї окремого артилерійського дивізіону. Разом зі своїми артилеристами стримував натиск противника, що проривався на допомогу оточеної під Сталінградом армії Паулюса. У боях за населені пункти Водянський, Ромашків та колгосп «8 Березня» його батарея підбила 11 німецьких танків, 22 автомобілі, підпалила склад і знищила майже роту ворожих солдатів.

Нагородний лист до ордена Вітчизняної війни II ст. 5 вересня 1943 р.

Тут, під Сталінградом, Григорій утретє зазнав поранення: осколок снаряда роздробив йому колінний суглоб. У госпіталі в далекій тилівій Елісті (Росія) він одужував досить повільно. Після операції нога не згиналася. Лікарі наполягали на комісуванні воїна через стан здоров'я, однак Малинко відмовився. Він вирішив розробити суглоб самостійно, за власною методикою. Поступово кульгавість відступала, і Григорій знову повернувся на фронт.

Наприкінці травня 1943 р. Малинко знову був на чолі свого дивізіону. У серпні 1943 р. тривали бої на території Тростянецького та Лебединського районів Сумщини. Артилеристи під командуванням Малинка підбили 4 танки, знищили ворожий пункт спостереження, 6 автомобілів із живою силою противника.

За наказом командира батарея наближалася за 200 – 300 м до позицій ворога, розгортала гармати і прямим наведенням нищила гітлерівських автоматників. Упродовж 17 – 22 серпня 1943 р. було знищено понад 80 солдатів і офіцерів противника, підбито 2 міномети.

У вересні 1943 р. дивізіон на чолі з Малинком брав участь у розгромі охтирського угруповання противника на Сумщині, у звільненні населених пунктів Черкаської області. У цих боях поблизу Золотоноші знову був поранений у шию та в голову. Побратими віднесли закривавлене тіло до найближчої хати. Потім був медсанбат, з якого через тиждень Григорій, оповитий бинтами, утік на передову.

Вогонь по ворогові. Жовтень 1943 р.

Гвардейский удар

Прикрывая стрелков, первыми в бой вступили наши артиллеристы. Наводчики орудий гвардейцы Гадюев и Булиннич в упор расстреляли 80 фашистских автоматчиков.

Был момент, когда гитлеровцам удалось окружить одно наше орудие. С автоматами в руках на немцев бросился водитель машины Рыбаков, гвардеец красноармеец Березин, Чаушов и другие. Смелыми отбросили фашистов, и орудие вновь открыло смертоносный огонь по врагу.

Стойко и упорно дрались воины гвардейцы. Батарея Малинко отразила пять вражеских контратак. Мощным огнем артиллеристы предостерегли наших солдат.

Гвардеец красноармеец М. Андреев.

Артиллеристы офицера Малинка не дают покоя врагу

Отважно действуют артиллеристы батареи гвардии старшего лейтенанта Малинка. Во время марша гвардейцы заметили движение колонны автомашин и 9 немецких танков. Офицер Малинка приказал батарее развернуться. Артиллеристы быстро заняли огневую позицию. Командир орудия Дмитриенко подбил один средний немецкий танк. Командир орудия Васильев и наводчик Локтев меткими залпами накрыли автомашину с вражеской пехотой.

Колонна противника была рассеяна.

В другом бою, когда батарее атаковали 4 вражеских танка, орудийные расчеты Дмитриенко, Васильева и Защепкина подбили два немецких танка. Остальные вражеские танки, встретив стойкое сопротивление артиллеристов батареи офицера Малинки, повернули обратно.

Гвардеец красноармеец И. СОКОЛОВ.

Повідомлення з газет «Фронтовик» та «Удар по врагу» від 26 серпня 1943 р.

ПОХОВАНИЙ ЗАЖИВО

Своїх підлеглих старший лейтенант Григорій Малинко наздогнав на р. Дніпро. У жовтні 1943 р. перед військами стояло нелегке завдання – якнайшвидше форсувати річку та закріпитися на її правому березі. Там ворог створив лінію оборони «Східний вал», яку Гітлер оголосив новим кордоном Німеччини й наказав утримувати до перемоги. Форсувати Дніпро довелося з ходу. Гармати закотили на саморобні плоти, гребли хто чим міг. Навколо – спінена розривами вода. Багато плотів розбивалося, а люди тонули в холодному Славутичі. Вибратися з цього бурливого місива було неможливо.

Сталося так, що на протилежному березі річки батарея Малинка опинилася першою. З 27 воїнів живими залишилось семеро. Як тільки переправилися на Букринський плацдарм, бійці відразу вступили в бій. Ворожа піхота за підтримки 25 танків атакувала воїнів батареї Малинка. Артилеристи викотили гармати на відкриті вогневі позиції і впритул розстрілювали ворога. Малинко особисто знищив дві машини. Після завершення ворожого наступу бійці зайняли північну околицю с. Селище. Утримували відвойований плацдарм до підходу довгоочікуваного підкріплення.

Діями артилеристів та піхоти керував старший лейтенант Малинко. Він отримав чергове поранення, але не залишив своїх бійців. Журнал «Комуніст Збройних Сил» (1991, № 8) так описує подальший перебіг подій: «...У ті дні Малинко став жертвою трагічної випадковості, від якої на передньому краї не застрахований ніхто. Через роки йому розповіли, що до місця, де він перебував з артилеристами, тягнули прямий телефонний провід: з Малинком хотів говорити сам Сталін. Але зв'язківці не встигли... Осколком крупнокаліберного снаряда убило командира мінометної батареї Сергія Мосіна. Григорія Малинка знайшли поруч на бруствері з розбитою грудною кліткою. Він не подавав ознак життя. Обоє поховали в цьому ж окопі. Доповіли Верховному про те, що сталося. Наступного дня поруч проходила група наших солдатів.

Побачили: ґрунт ніби ворушиться... Швиденько розкопали. В офіцера, загорнутого в плащ-намет, ледве прощупувався пульс.

Малинко опритомнів через півтора місяця в госпіталі.

Він схуд на 80 кг – зі 130 кг до 50... перетворився на обтягнутий шкірою скелет. Найменший порух рукою чи ногою спричиняв нестерпний біль.

Один осколок пройшов навиліт, ледь не зачепивши оболонку легенів, інший застряг у серці. Хірурги не стали його чіпати...»

Через чотири місяці, коли поранений воїн навчився сідати на ліжко, головний лікар госпіталю сказав йому: «Ти обома ногами був на тому світі, старлей. Чуєш залізку коло серця? Чіпати її не стали, сам розумієш: два рази заживо не хоронять. Так що скоро додому, будеш викарабкуватися потроху. А слово «війна» забудь. Для тебе вона закінчилася» .

Та Григорій був іншої думки. Поступово почав рухатися, виконував фізичні навантаження. Корчився від болю, але вперто робив гімнастичні вправи. Залізна воля і треноване тіло перемогли неміч і біль, незламний Малинко повертався до життя. Власним прикладом він утілював одну з головних доктрин військової філософії: треба вириватися з лабетів смерті навіть тоді, коли це видається абсолютно безнадійним кроком. Григорій піднявся зі шпитального ліжка – і... знову на фронт.

Гимнастерка капітана Г.В. Малинка. 1944 р.

Сьоме поранення

Улітку 1944 р. капітан Григорій Малинко став заступником командира окремого артилерійського дивізіону 8-ї гвардійської механізованої бригади 3-го гвардійського механізованого корпусу. Його дивізіон брав участь у боях за визволення Білорусії. Про зустріч із ним згадував заступник командира корпусу генерал-майор бронетанкових військ Симон Кремер: «Просування вперед воїнів, які атакували населений пункт Зембін, виявилось неможливим через щільний артилерійський вогонь противника. Капітанові Малинко було поставлено нелегке завдання – ліквідувати ворожу батарею. Операцію зі знищення противника було проведено стрімко й чітко. Під час бою відважний воїн підірвав протитанковою гранатою артилерійський розрахунок. Решта ворожих солдатів і офіцерів здалася в полон. Усього Малинко полонив близько 80 гітлерівців, а також захопив уцілілу гармату». Пізніше генерал зазначав, що про Григорія Малинка – мужню, чесну і добру людину, пам'ятали командири всіх частин, де він служив, хоча в тій жорстокій війні плінність кадрів особового складу була такою високою, що важко було запам'ятати не лише бійців і командирів, а й навіть знайомих людей.

У фронтових газетах журналісти із захопленням описували фантастичні подвиги Григорія, про які ходили легенди по всьому фронту. Але саме в цей час, одразу після переправи через р. Березину, він дістав сьоме тяжке поранення, після якого фронтовий шлях офіцера остаточно завершився.

14. Когда (месяц и год) начала работы, откуда (название и местонахождение предприятия, колхоза и т. п.) и каким военкоматом призван в Вооруженные Силы СССР.
 Призван Кагановичским РВК г. Харькова 4.11.1940.
 (если привлекался несколько раз, то последовательно записывается с

какого и по какое время служил и когда призван в последний раз)

15. Прохождение службы в Вооруженных Силах

Наименование должности	Место службы — (часть, учреждение, соединение, армия, фронт или округ, флот или флотилия)	Чей приказ	№ приказа	Число, месяц и год
Рядовой	Харьковское Артиллерийское Училище, гор. Харьков			4.11.1940
Курсант	Харьковское Артиллерийское Училище, город Харьков			18.5.1941
Командир основного взвода 76 мм пушек	434 стрелковый полк, 169 стр. дивизии.	27.6.1941		6.8.1941
Командир батареи 76 мм пушек	434 стрелковый полк, 169 стр. дивизии.	31.7.1942		13.1.1942
Командир батареи 76 мм пушек	7 Механизированная стрелковая бригада, 3 мехкорпуса.	16.9.1942		9.7.1942
Зам. к. ро артдивизиона	8 Механизированная стрелковая бригада, 3 мехкорпуса.	15.3.1943		26.5.1944
На излечении по ранению	Эвакогоспиталь № 5844 город Харьков.			9.8.1944
Преподователь физ-воспитания.	Харьковский Художествен. институт, военная кафедра	2.10	0321	4.11.1944
			7.7.45	4.7.1945
		К.В.О.	0357	4.4.47.

Кагановичский Райвоенком
 26 Московская (Кашинская)

Начальник З. части
 за гидроаппаратом 9/С (Боринский)

В военное время может быть мобилирован на должности преподавателя физической подготовки

Г—175855, зак. В-9.

Обліково-послужна картка офіцера запасу Г.В. Малинка.

СИЛЬНИЙ ДУХОМ

Цього разу осколок вибив стегнову кістку. У рязанському госпіталі лікарі попередили: «Хочеш вижити – потрібна ампутація. Може розпочатися гангрена». Від пронизливого болю все тіло воїна зводило судомою, він мотав головою: усе що завгодно, але не ампутація, без ноги він не виживе. Лікарі наполягали: рахунок ішов на години. Віднести його на операційний стіл ніхто не наважувався, адже під ковдрою Малинко стискав револьвер і обіцяв застрелити будь-кого, хто наблизиться до нього.

«Я багато витерпів у житті. Були дні, коли біль ставав звичним моїм станом, я звикав до нього. Проте є такі муки, зжитися з якими людині не можна. Ні на день, ні на годину. Через п'ять діб біль трохи відпустив. Добре, що осколок пройшов навиліт. Ліва нога та бік висохли, стали безтілесні...»

У рідному Харкові Григорій з'явився наприкінці 1944-го. Йому тоді ще не виповнилося 25 років, але його майже ніхто не міг упізнати. Чоловік був надзвичайно худим та виснаженим. Війна зробила українського богатиря калікою, він утратив здатність ходити і просто нормально рухатися, відчував постійний біль. Війна вичерпала всі ресурси його організму, і тепер їх ледве вистачало, щоб просто жити. Проте просто жити, чекати від людей поблажливості та жалості Малинко не хотів. Він навідріз відмовився подавати документи на оформлення інвалідності. Вирішив твердо: жити потрібно інакше, вириваючись поступово з теперішнього свого стану.

У порожньому сараї Григорій постелив побільше трави, зробив трапеції й спеціальні колеса, за допомогою яких, постійно тренуючись, повертав до життя свою понівечену ногу.

Незабаром він майже позбувся кульгавості, але знесилений організм не витримував навіть коротких двохвилинних пробіжок. Кашель надривав легені, коли була негода (похмура чи спекотна погода), уламок смикався біля серця. Усупереч усім медичним прогнозам канал рани заповнював кістковий мозоль, але з'явився гнійний свищ, від якого, бувало, чоловік падав на ліжку в судамах від болю.

Здавалося, що війна здобула над ним перемогу, та останній раунд лишився за Малинком-борцем.

Найсильніші борці України піднімають прапор чемпіонату республіки (перший ліворуч – Г.В.Малинко). 1950-ті рр.

Першість міста з боротьби

53 кращих борці від спортивних товариств «Динамо», «Спартак», «Біскавка» і «Трудові резерви» взяли участь у змаганнях на першість міста з боротьби вільним стилем, які проходили 10 і 11 квітня.

З багатьох злібних молодих борців особливо виділились тт. Врублевський, Данилов, Аліш, Сухома і Стеценко. Залишилася перемога Харкова по вільній боротьбі завойовала команда товариства «Динамо». На дру-

гому місці – «Спартак», на третьому – «Трудові резерви». Чемпіонами Харкова у своїх вагових категоріях стали тт. Аліш, Сухома, Івченко, Гамзель, Беріш, Харченко, Кіреев і Малинко.

23-25 квітня в Харкові відбувалися міжрайонні змагання на першість України з вільної боротьби. В них візьмуть участь відомі чемпіони СРСР, УРСР і майстри спорту, Л. ОРДІН.

На фото: чемпіон Харкова по вільній боротьбі у важкій вазі тт. Малинко.

Фото П. Омеляниченка.

Повідомлення з газети «Соціалістична Харківщина» від 13 квітня 1945 р.

Заслужена нагорода

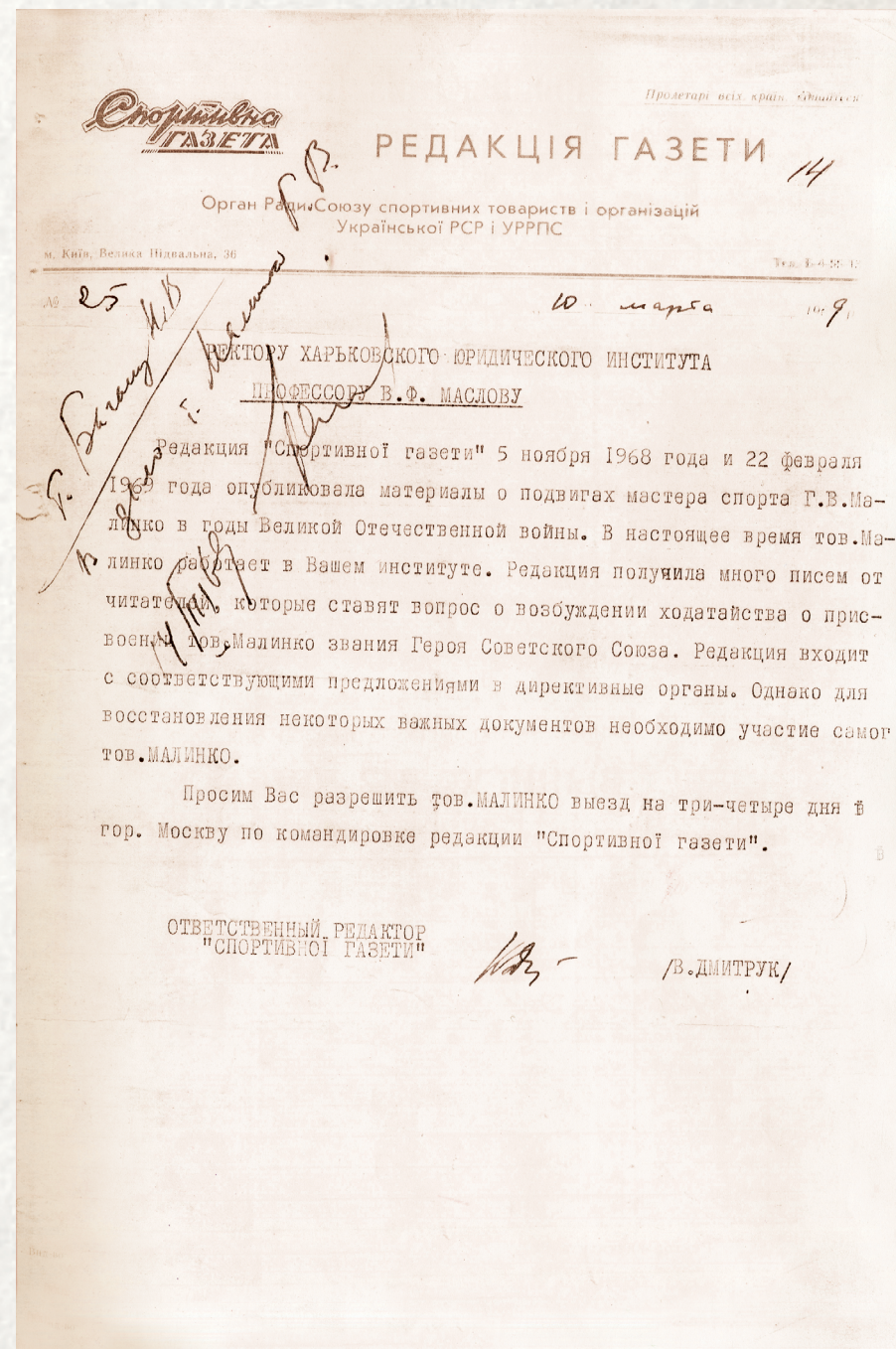
За участь у боях під час німецько-радянської війни Григорій Васильович Малинко був нагороджений орденом Червоного Прапора (14.01.1944 р.), орденом Вітчизняної війни I ст. (6.04.1985 р.) та II ст. (28.08.1943 р.), орденом Червоної Зірки (5.09.1943 р.), медалями «За оборону Сталінграда», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.».

За кожною бойовою нагородою – смертельний ризик, пролита кров. Проте, здається, що ці відзнаки не можуть відшкодувати того, що було зроблено та вистраждано капітаном. У 1943 р. під час битви за Дніпро він був представлений до найвищої відзнаки – медалі «Золота Зірка» та звання Героя Радянського Союзу, однак нагороди так і не отримав.

Восени 1943-го нестача в Червоній армії належної кількості плавзасобів, вогневого прикриття для форсування Дніпра та подолання «Східного валу» противника на правому березі річки компенсувалася мобілізацією бойового духу військ. Перед переправою особовому складу зачитали директиву Ставки Верховного Головнокомандувача, у якій йшлося про те, що хто першим переправиться через Дніпро, буде удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Батарея Малинка була на своєму відрізьку фронту першою...

У своєму нагородному листі командир 7-ї гвардійської механізованої бригади підполковник Пахомов повідомляв про успішне форсування Малинком та його бійцями річки, запеклий бій, під час якого Григорій особисто знищив 2 танки, а також про атаку й звільнення піхотинцями під його командуванням північної частини с. Селище. «За виявлені мужність і геройство прошу присвоїти командирі артилерійської батареї гвардії старшому лейтенанту Малинку Г.В. звання Героя Радянського Союзу». Нагородну ініціативу командира бригади підтримали інші воєначальники. Проте командувач 1-го Українського фронту замінив найвищу відзнаку на орден Червоного Прапора. Причини такого рішення досі невідомі.

Через 30 років Григорій Васильович та його фронтові побратими зверталися в Москву до командування Збройних сил СРСР із проханням переглянути клопотання про нагородження, але отримали таку відповідь: «Переглядати рішення командувача фронту, ухвалене 30 років тому, підстав немає...»

Лист редакції «Спортивна газета». 10 березня 1969 р.

НАГРАДНОЕ ЛИСТ 13190

1. Фамилия, имя и отчество **МАЛИНКО Григорий Васильевич**
2. Звание **гвардии старший лейтенант**
3. Должность и часть командир батареи артиллерийского дивизиона 7 Гвардейской мехбригады 3 ГСМ
- Представлен к званию " **ГЕРОЙ СОВЕТСКОГО СОЮЗА** "
4. Год рождения **1920**
5. Национальность **Украинец**
6. Партийность **член ВКП**
7. Участие в гражданской войне, последующих боевых действиях по защите СССР и Отечественной войне с 1.8.41г по 25.8.42 Лк. фр. с 19.11.42 - 19.12.42г. Сталинградский фр., с 1.8.43 - 7.10.43 Воронежский фронт
8. Ранения и контузы в Отечественной войне Ранен 4 раза
9. С какого времени в КМ с 1940 г.
10. Имя РКК Прозван **Уральским ГЭК**
11. Чем ранее награжден /за какие отличия/ **орден "Красная звезда", медаль "за оборону Сталинграда"**.
12. Место семьи

1. Краткое, конкретное изложение личного боевого подвига или заслуг.

Гвардии старший лейтенант **МАЛИНКО** под ураганным огнем противника переправил со своей батареей на правом берегу реки **ДНЕПР** в момент принятия противником ожесточенной контратаки пехотой при поддержке 25-ти танков, выхватив орудия на открытые огневые позиции он в упор стал расстреливать идущие в атаку танки противника, лично уничтожил при этом два танка.

Когда танковая атака противника была отражена он взял на себя инициативу - поднял свою пехоту и пошел в атаку, результатом которой явились занятия северной окраины села **СЕЛИЩЕ**.

За умелое руководство своей батареей на правом берегу реки **ДНЕПР**, отражение ожесточенной танковой атаки, а также за руководство пехотой при сильном натиске врага, будучи сам уже ранены проявленное при этом мужество и героизме ходатайствую о присвоении командиру артиллерийской батареи гвардии старшему лейтенанту **МАЛИНКО Григорий Васильевичу** звания " **ГЕРОЙ СОВЕТСКОГО СОЮЗА** "

КОМАНДИР 7 ГВАРДЕЙСКОЙ МЕХАНИЗИРОВАННОЙ БРИГАДЫ ГВАРДИИ ПОДПОЛКОВНИК **МАЛОСОВ**

"25" октября 1943 года.

II. ЗАМЕЧАНИЕ ВЫШЕСТОЯЩИХ НАЧАЛЬНИКОВ

Подобранному о присвоении звания

" **Герой Советского Союза** " Командир 3 ГСМГ Гвардии генерал-майор

30 октября 1943

Обухов / 08806 /

II. ЗАМЕЧАНИЕ ВОЕННОГО СОВЕТА АРМИИ

Достоин присвоения звания " **Герой Советского Союза** "

Командир 44 армии генерал-майор **Томасевич**

Член Военного Совета армии генерал-майор **Корнеев**

III. ЗАМЕЧАНИЕ ВОЕННОГО СОВЕТА ФРОНТА

III. ОТВЕТЫ О НАГРАЖДЕНИИ

Прокказом **Водовал** 1490 и 0171 от 14/10/44. негражданин орденом Красного Знамени

Нач. 3-го отд. от 1490 майор **Чу Леонид**

(Сажинский)

21.10.1944

Нагородний лист про представлення Г.В. Малинка до звання Героя Радянського Союзу. 25 жовтня 1943 р.

Закривавлене трико

Зібравши всі сили та волю в кулак, капітан вирішив боротися зі своєю інвалідністю. Він роздобув гіри й почав із найпростіших вправ. Через три місяці приступив до бійцівських тренувань із майстром спорту Іваном Гнатовичем Харченком.

У березні 1945 р. Малинко – чемпіон Харкова у важкій вазі, незабаром – чемпіон України. Він вирішив їхати до Москви на перший післявоєнний чемпіонат країни з греко-римської боротьби. На змаганнях у його ваговій категорії було 30 спортсменів. Як згадував сам Григорій Васильович, тренери не хотіли випускати його на килим, боялися, щоб не зрушив з місця уламок, що застряг у міокарді. Крім того, усе тіло борця було понівечено: біля серця глибокий рубець розміром із долоню, ще більший – на спині, де уламок вийшов. Прострелена рука, покалічена нога... До того ж склад спортсменів у напівважкій ваговій категорії видався надзвичайно сильним, адже серед учасників були колишні та майбутні переможці чемпіонатів СРСР та Європи. Та навіть серед такого сузір'я спортсменів харків'янин зміг проявити себе, позаяк завоював бронзову нагороду чемпіонату.

У поєдинку він зустрівся з одним із найсильніших борців того часу Костянтином Коберідзе. Під час бою лікар кілька разів знімав Малинка з килима – у нього відкрилася рана на стегні, пішла носом кров. Медик запропонував припинити боротьбу, але борець відповів: «Я змагатимуся до кінця». Якимось чудом він вислизав зі сталевих захватів супротивника, самотужки провів кілька прийомів. Боротьба тривала до останньої секунди. Коберідзе переміг.

Почесним суддею змагань був прославлений український силач Іван Піддубний – шестиразовий чемпіон світу з боротьби, який упродовж 25 років залишався непереможеним. Коли вручав Малинку бронзову медаль, то плакав. Трико борця було мокрим від крові, а тіло – у страшних рубцях.

- Кидай цю справу, синок, не окупить вона твоїх страждань.
- А ви б кинули? – запитав Малинко.
- Піддубний зам'явся. Потім відповів:
- Мабуть, ні. Заради боротьби варто жити.

Повідомлення з газети "Советский спорт" від 21 червня 1947 р.

Борці чемпіонату. У центрі – Г.В. Малинко. 1950-ті рр.

26 –28 жовтня 1945 року відбувся чемпіонат СРСР із вільної боротьби. У змаганнях брали участь 55 бійців з 11 міст країни. Від України – 7 спортсменів. Фаворитами змагання вважалися грузинські бійці. Їм своє покровительство надавав особисто син вождя Йосипа Сталіна – Василь. Він полюблив спостерігати за двобоями. Малинку випало боротися із сильним атлетом із Грузії. Якщо перемаже, то вийде у фінал.

Театр, де відбувався бій, був заповнений ушцент. У спеціальній ложі – Василь Сталін із дружиною, поруч – люди з його супроводу. Перед початком бою до роздягальні Малинка увійшов чоловік у цивільному костюмі. Не відрекомендувавшись, він сказав, що їм обом уже взяли квиток до Харкова, а біля під'їзду на них чекає машина з ящиками вина та пива і такою закускою, якої вони ніколи не бачили. Але була висунута одна умова: на другій хвилині двобою Малинко повинен лягти під суперника, капітулювати.

Чоловік вийшов, не промовивши ні слова щодо можливих наслідків, які очікують Малинка, якщо він відмовить. Борець та його тренер розгубилися. Вони розуміли: йдеться не просто про перемогу й поразку. Питання було набагато жорсткішим. Передбачали, що у випадку перемоги Григорія може очікувати кінець спортивної кар'єри, табори... Однак вони нічого один одному не сказали. Тренер постукав Григорія по плечу: твій вихід. У його погляді відчувалася якась пригніченість. І Малинко зрозумів: потрібно все вирішувати самому.

На другій хвилині він провів кидок через спину й буквально впечатав суперника лопатками у килим. Чиста перемога! Як тільки рефері підняв руку, він утік за сцену. Довго ховався в декораціях, навіть обідати не пішов.

Але його не шукали. Знали: завтра він вийде боротися за перше місце.

Малинко вийшов. Сил практично не лишалося, перенервував, тримався, що називається, на люті. Бій із Варгашаком Мачкаляном був надзвичайно важким. Малинко не зміг його перемогти.

Отримавши диплом срібного призера, він швидко зібрався й вискочив із театру. Ночувати вирішив у ленинградських

знайомих. Біля входу помітив чорну «емку», поруч – трьох людей у формі НКВС. Мимоволі пришвидшив крок. За ним не йшли...

Пригадуючи цей випадок, Григорій Васильович зазначав, що тривалий час намагався уникати зустрічі з грузинськими силачами та іншими фаворитами вождів, більше хотів виступати в рідному Харкові. Також довго пам'ятав, якою звабливою була тоді спокуса отримати гарні харчі, адже, як і всі громадяни переможного СРСР, продукти він отримував за картками.

Проблема з харчуванням була знайома багатьом спортсменам у післявоєнний час. Для борця важкої ваги загальноприйнятих норм було вельми мало. Заслужений майстер спорту, чемпіон чемпіонів Іван Піддубний, аби себе прогодувати, виходив на арену до 70-річного віку. Великий атлет перед смертю у 1949 р. жив у жахливих злиднях, заради їжі був змушений продати всі свої здобуті нагороди. Серед тих, хто допомагав великому українському богатырю вижити, був і Григорій Малинко. Він запрошував Піддубного бути арбітром у матчах, у яких брав участь.

Підробіток Григорій знаходив у цирку. Його коронний номер дуже подобався харків'янам. Спортсмен лягав на розбите скло, його груди і прес накривали дерев'яним помостом, на який заїжджала машина «Перемога» з клоуном на крилі.

Диплом Г.В. Малинка за II місце в особистій першості чемпіонату СРСР із вільної боротьби. 28 жовтня 1945 р.

Учитель

Григорій Малинко 9 разів ставав чемпіоном серед борців України. Не раз посідав призові місця на чемпіонатах СРСР. Він – майстер спорту із самбо, вільної та класичної боротьби. Досягти таких результатів після семи поранень міг лише сильний духом та безмежно відданий справі спортсмен:

«Я завжди пам'ятав про той клятий осколок біля серця і усвідомлював, що кожна схватка може стати останньою. Психологічно налаштовував себе: якщо не помру, то обов'язково виграю. По-іншому не можна. Намагався, щоб мене не кинули першим».

Та перш ніж повернутися на ринг, Малинко пройшов важкий шлях відновлення дієздатності свого організму. У цьому йому допоміг літній лікар зі старої дореволюційної когорти. Оглянувши Григорія в одному з госпіталів, він зазначив, що для цілковитого одужання мало бути сильним та витривалим, потрібні ще й інші складники. Нервовим волокнам, аби прокласти нові шляхи у мертвій плоті, потрібен стрес; м'язам, аби набратися сил, – гарне харчування; а душі, щоб усе це

витримати й не зачерствіти, – любов. Ці поради Григорій запам'ятав на все життя. На цих постулатах формував світогляд, побудував власну систему оздоровлення, якій був відданий до кінця життя. Навіть у похилому віці він мав відмінну фізичну форму: у 60 років присідав 60 разів із чотирма двопудовими гилями (128 кг) на шії та підтягувався на поперечині 200 разів.

Але ж як зробити поживним своє харчування у воєнний та післявоєнний час? Для цього на подвір'ї батьківського дому в рідному Харкові з'явилася коза. Козине молоко Григорій Васильович уживав усе своє життя. Привчив його пити членів родини, сусідів, учнів-спортсменів. Так виконав перший пункт із поради лікаря.

Стресом для зраненого тіла стали щоденні купання у відкритих водоймах, особливо в холодну пору року. Григорій привчав себе купатися в ополонках. Спочатку це давалося важко. До фізичних незручностей додавався страх бути названим несповна розуму, адже це сьогодні зимовим купанням нікого не здивуєш, а в другій половині 1940-х рр. це була неабияка дивина. Одного разу трапився кумедний випадок: під час нічного обходу в госпіталі медсестра побачила, що ліжко Малинка порожнє. Дівчина почала шукати хворого, сліди на снігу привели її на озеро. Біля ополонки лежала ковінька, на яку зазвичай спирався Григорій. Медсестра вирішила, що пацієнт вчинив самогубство. Побігла розповідати про це лікарям і була

Г.В. Малинко. 1978 р.

Г.В. Малинко – керівник Харківської міської федерації загартування та зимового плавання. 1970-ті рр.

дуже здивована, коли побачила Григорія в ліжку. Розпочавши «моржування» з лікувальною метою, Григорій Васильович захопився ним на все життя. З роками він створив і очолив Харківську міську федерацію загартовування та зимового плавання, навернув до зимових купань численних прихильників та своїх учнів.

Третій пункт поради лікаря щодо почуття кохання виявився найскладнішим. Григорій Малинко був двічі одружений, мав доньку та сина, але справжньою відрадою стали для нього природа, тварини та птахи, особливо голуби. У своїй оселі він створив справжній зоопарк, у якому жили рідкісні тварини, птахи, риби... Це був дивовижний світ мирного співіснування чотирьох догів, такси, лисиці, гірських кіз, двох мавп-макак, білок, сорок, понад ста кенарів. Григорій Васильович зазвичай у себе утримував близько чотирьохсот рідкісних голубів. Його вважали одним із найкращих орнітологів-аматорів країни. У 1966 р. на Всесвітній виставці птахівництва в Києві він отримав золоту медаль та спеціальний диплом за виведення нових порід декоративних голубів.

Свої любов, життєвий і спортивний досвід Григорій Малинко вкладав в учнів. Закінчивши педагогічний інститут, упродовж 1952 – 1964 рр. працював на кафедрі фізичного виховання Харківського політехнічного інституту, а у період 1964 – 1992 рр. – на кафедрі фізичного виховання Харківського юридичного інституту (з 2013 р. – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого).

Колишній спортсмен полюбив свій викладацький фах, навчав студентів прийомам боротьби. Він став натхненним наставником для цілої когорти

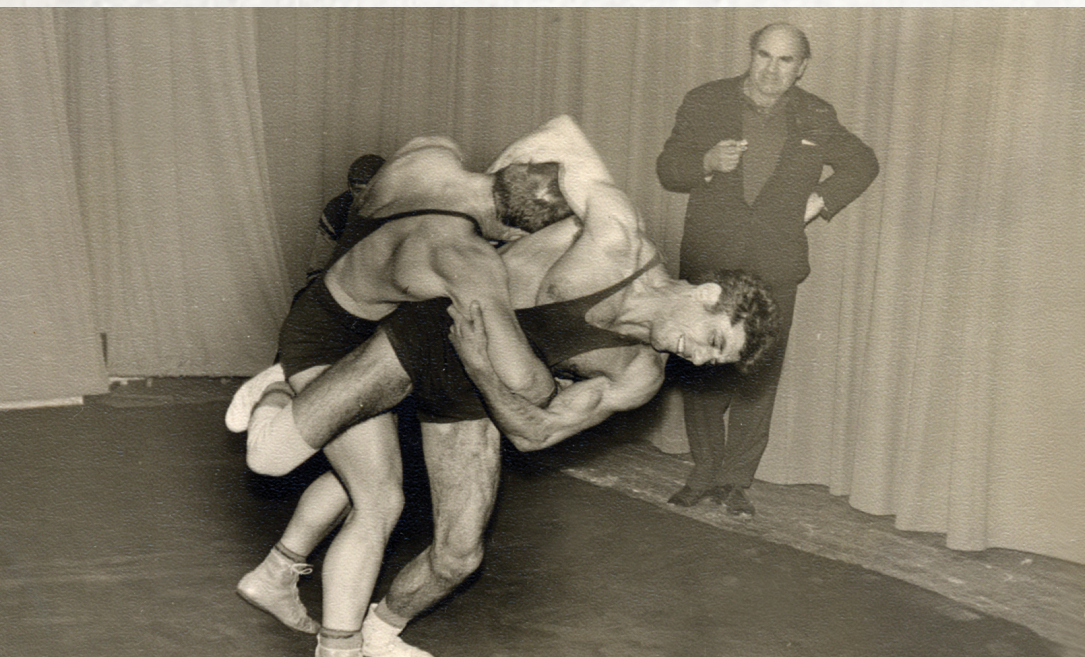
послідовників, які й донині успішно презентують український спорт на міжнародному рівні. Зазвичай брав до себе тих, кого вже «забракували» у спортивних школах та секціях. Навчав учнів того, що довів своїм життям: людський дух набагато сильніший від людського тіла. Повсякчас повторював: «Із найскрутнішого становища завжди можна знайти вихід. Головне – мати ясну мету і знати напевно, що нічого неможливого на світі немає».

Спортивна школа Григорія Малинка живе й досі. Його учні виховують спортсменів сучасної України. З 1996 р. у Національній юридичній академії України імені Ярослава Мудрого відбувається щорічний турнір із боротьби дзюдо та самбо, присвячений пам'яті Григорія Малинка. У 2014 р. додався ще й Всеукраїнський турнір із дзюдо, у якому взяли участь спортсмени з 17 областей України.

У незалежній Україні Григорій Васильович став кавалером першої нагороди – Почесної відзнаки Президента України. 18 серпня 1992 р. її заснував глава держави для нагородження громадян за особисті заслуги в розбудові суверенної, демократичної держави, розвитку економіки, науки і культури України, за активну миротворчу, благодійну й громадську діяльність на благо України та своїх співвітчизників.

Помер Григорій Васильович Малинко 4 вересня 1994 р., за півроку до свого 75-річчя. Похований у рідному Харкові.

Г.В. Малинко, викладач кафедри фізичного виховання Харківського юридичного інституту, під час турніру вихованців. 1970-ті рр.

Г.В. Малинко, викладач кафедри фізичного виховання Харківського юридичного інституту, з учнями-спортсменами. 1970-ті рр.

Всеукраїнський турнір з дзюдо, присвячений пам'яті Г.В. Малинка, 2014 р.

Г.В. Малинко. 1978 р.

Григорій Малинко став головним героєм художньо-документальної повісті Миколи Шаповала «Неймовірна правда» (Харків: Прапор, 1972). Про його подвиги йдеться у Книзі Пам'яті України «Безсмертя» (К.: Пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України», 2000), книзі Михайла Баки «Подвиг во имя Родины, во славу спорта» (К.: Пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України», 2000), численних газетних статтях. У 1979 р. українські кінодокументалісти зняли про нього фільм «З осколком у серці» (Українська студія хронікально-документальних фільмів. Автор сценарію і режисер Л. Автомонов, оператор Н. Степаненко). Також кінематографісти колишньої Югославії створили шестисерійну картину «Забутий герой».

Комплекс оригінальних матеріалів, переданий особисто ще за життя самим Григорієм Малинком, представлено у головній експозиції Національного музею історії України у Другій світовій війні. Меморіальний комплекс (м. Київ). На основі його життєвого подвигу для молодих відвідувачів музею проводяться уроки мужності.